herpy

KAMELEONER

Böhme's Two-horned Chameleon

Kinyongia boehmei

Kinyongia boehmei er en liten, grønn fjellkameleon som bare finnes i Taita-fjellene i det sørøstlige Kenya. Hannen har to flate, nesten parallelle snutehorn, mens hunnen er uten horn. Arten legger egg og trenger et kjølig, fuktig klima og et høyt, tett beplantet terrarium. Stellet er bare lite dokumentert, og arten passer best for den erfarne holderen.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Bradypodion tavetanum boehmei; Kinyongia tavetana boehmei*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**15-19 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**6-8 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Fjellskog**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 90 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Varmeplass	**28 °C**
Temperatur, natt	**15-20 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vann	**Ingen vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**12 mnd.**
Kullstørrelse	**2-11 egg**
Inkubasjon	**180-360 dager** ved 18-22 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Nær truet (NT)**

Om arten

Kinyongia boehmei er den minste av de østafrikanske kameleonene med to snutehorn. Dyrene er stort sett klart grønne med blå og gule tegninger som skifter med stemning og tilstand. Hannen har to store, flate og nesten parallelle horn på snuten, mens hunnen er uten horn eller bare har små fremspring. Begge kjønn har noen små, hevede knuter fremst på ryggkammen nær hodet.

Totallengden er opptil omtrent 19 cm, og halen utgjør mer enn halvparten. Hunnene blir mindre enn hannene.

Arten ble beskrevet i 2002 som en underart av *Kinyongia tavetana*, som er dens nærmeste slektning, og har vært anerkjent som egen art siden 2008. Artsnavnet hedrer den tyske herpetologen Wolfgang Böhme. Flere arter i gruppen har tidligere vært ført under *Kinyongia fischeri*, så dyr i handelen er ikke alltid riktig navngitt.

Utbredelse og leveområde

Kinyongia boehmei er bare kjent fra Taita-fjellene i det sørøstlige Kenya, i 1.000-2.200 m høyde. Fjellene er et lite, isolert massiv, og arten finnes ingen andre steder.

Arten er vurdert som nær truet (NT).

> **Naturlig utbredelse:** Kenya.

LEVEOMRÅDE

Kinyongia boehmei lever i fuktig fjellskog, mest i trekronene, men også i busker og små skogflekker mellom dyrkede jorder. Klimaet er kjølig og fuktig: dagtemperaturen når sjelden over 30 °C, og om natten faller den til 15-17 °C. Arten er dagaktiv og sitter på lur etter insekter i løvverket. Den drikker dråper fra bladene og kjenner ikke igjen stillestående vann som drikkekilde.

Stell

TERRARIET

Stellet av *Kinyongia boehmei* er bare lite dokumentert, og flere av tallene her er anslått ut fra klimaet i Taita-fjellene.

Et voksent dyr trenger et terrarium på minst 45 × 45 × 90 cm (lengde × bredde × høyde), og større er bedre. Høyden er viktigst, for arten lever i trær og busker. Arten er territoriell og holdes enkeltvis, og dyrene må ikke kunne se hverandre.

Innred terrariet tett med levende planter, for eksempel *Schefflera* og *Ficus*, og med kvister og greiner i flere høyder, slik at dyret kan velge solplass og trekke seg tilbake i løvverket. Et terrarium av nett eller glass og nett gir god ventilasjon. Bunnlaget er lett fuktig kokosfiber, hagejord eller bark. En hun må ha et eggleggingssted (se Avl).

Les mer: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Om dagen skal det være 22-26 °C med en solplass på omtrent 28 °C, og temperaturen må ikke komme over 28 °C. Om natten skal den falle til 15-20 °C. Som fjellart tåler arten ikke vedvarende varme, så i varme somre må terrariet stå kjølig. Mål overflatetemperaturen på solgreinen med et infrarødt termometer.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal være 60-80 %. Dyret drikker dråper og klarer seg ikke med en vannskål: bruk et dryppanlegg eller regnanlegg, eller sprøyt bladene flere ganger om dagen. Greiner og blader må tørke i løpet av dagen, slik at det ikke oppstår mugg. Destillert vann eller vann fra omvendt osmose holder dyser og forstøvere rene.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og trenger 12-14 timer lys i døgnet med fullspektrumlys og UVB. Ferguson-sone 2 er et anslag for en fjellkameleon. Plasser lyset slik at dyret kan velge mellom lys og skygge, og bytt UVB-rør jevnlig for å unngå benskjørhet.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Kinyongia boehmei spiser utelukkende insekter. Gode fôrdyr er små sirisser, gresshopper, stuefluer og bananfluer, med melorm og voksmøllarver av og til. Fôrdyrene må ha fått næringsrikt fôr (gut-load) og drysses med kalk og et multivitaminpreparat.

Unger fôres daglig. Voksne dyr får 3-6 passe store insekter hver 2.-3. dag. Overfôring må unngås.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Kinyongia boehmei er territoriell og blir stresset av håndtering og av synet av artsfrender. Hannene viser seg frem med hornene og med fargeskifte. Ta ikke dyret opp uten grunn. Slutter dyret å spise, må det til en veterinær med erfaring med krypdyr.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannen kjennes på de to flate snutehornene; hunnen er uten horn eller har bare små fremspring. Dyrene er kjønnsmodne etter omtrent ett år.

PARRING

Dyrene holdes bare sammen til paring. Hunnen settes inn til hannen, og dyrene holdes under oppsyn. Hannen gjør kur med hornene og med fargeskifte. Avviser hunnen ham, må dyrene skilles med en gang, og etter paringen kommer hunnen tilbake i sitt eget terrarium.

EGGLEGGING OG KULL

Omtrent to måneder etter paringen begynner hunnen å lete etter et sted å legge egg. Eggkullet er på 2-11 egg. Hun må ha et 15-20 cm dypt lag fuktig, gravbar kokosfiber eller en blanding av sand og jord; ellers graver hun forgjeves igjen og igjen og kan få eggleggingsproblemer, som kan være dødelige. Gi henne allsidig fôr med kalk mens hun bærer egg.

INKUBASJON

Eggene klekkes etter 6-12 måneder ved 18-22 °C og en luftfuktighet på omtrent 85 %. Rugesubstratet må være fuktig, men ikke vått, hele perioden, ellers dør fostrene.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene holdes i små nettterrarier, hver for seg eller i små grupper under oppsyn, slik at det ikke blir for trangt. De fôres med bananfluer og helt små sirisser med kalk og må sprøytes flere ganger om dagen. Luften må ikke bli stillestående.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen dokumentert kunnskap om sykdommer hos nettopp *Kinyongia boehmei*. Typiske problemer hos fjellkameleoner er:

- Overoppheting ved for varme lamper og høye temperaturer.
- Dehydrering ved for få drikkemuligheter.
- Innvollsparasitter, særlig hos viltfangede dyr.
- Luftveisinfeksjoner ved stillestående luft.
- Benskjørhet ved for lite UVB og kalk.
- Sår og mugg ved greiner som er våte hele dagen.

Kontakt en veterinær med erfaring med krypdyr hvis dyret slutter å spise, blir mørkt og sløvt eller puster med åpen munn. Levetiden i fangenskap oppgis til 6-8 år.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.